

Mladen Paver – Gordan Gledec

Pred zagonetkom obiteljskog stabla – Priručnik za istraživanje obiteljskog rodoslovlja MATIS d.o.o., Pregrada, 2009.

Mladen Paver je novinar, publicist, vrijedan amaterski (u prvotnom značenju te riječi) istraživač rodoslovlja. Motive koji su ga ponukali da se ozbiljnije pozabavi problemima istraživanja rodoslovlja izlaže u uvodnom poglavlju, naslovljenom „Tajna bakine škatulje“ (7–10). Kako piše, želja mu je da pomogne svakomu tko želi doznati više o svojim korijenima. Riječ je o solidnom pomaganju za one koji nemaju znanja i iskustva potrebna za rad s opširnom literaturom te posebice s matičnim knjigama i neobjavljenim vrelima u arhivu. Autor detaljno opisuje „Kako početi“ (23–27) navodeći osnovne izvore, temeljna pravila i praktične savjete za početnike. Uz kratku povijest genealogije i popis najvažnijih vrela (urbari, arhivski fondovi plemićkih obitelji) tu su i prikazi najkorisnijih računalnih programa. Najvrjedniji dijelovi ovog priručnika jesu koncizni i detaljni podaci o pojedinim arhivskim fondovima te „Latinsko–hrvatsko–engleski rječnik“ s nekoliko stotina najčešće korištenih latinskih izraza u matičnim knjigama i povijesnim vrelima, koji je izdvojen kao posebno poglavlje (65–74). Korisna je i vrlo opširna „Bibliografija“ (75–90) u kojoj je navedeno nekoliko stotina objavljenih i neobjavljenih povijesnih izvora, monografija i drugih publikacija.

Drugi dio započinje poglavljem „Vježbe iz antroponomastike“ (91–102) u kojem su navedene osnovne napomene o hrvatskim prezimenima, vrlo kratko i sažeto piše se o najraširenijim prezimenima, njihovu razvoju te o većim kretanjima stanovništva. Pritom se autor ponajviše bavio sjeverozapadnom Hrvatskom. U posljednjem poglavlju drugoga dijela autor izlaže rezultate istraživanja prošlosti svoje obitelji. Primjer je to načina na koji svaki čitatelj može započeti istraživati vlastito rodoslovlje.

Riječ je o dobru štitu za sve koji bi se željeli pozabaviti svojim podrijetlom i obiteljskim rodoslovljem. Takvi će pojedinci u ovoj knjizi pronaći izvrsne savjete, a saznat će nešto i osnovama antroponomastike i hrvatske povijesne demografije srednjeg i ranog novog vijeka.

Treći dio knjige „Računala i rodoslovlje“ (165–209) podijeljen je u dva poglavlja u kojima su autor Gordan Gledec, docent na Zavodu za primijenjeno računarstvo Fakulteta elektrotehnike i računarstva, savjetuje čitatelja o izboru i uporabu računalnih programa i drugih pomagala čija je svrha prikupljanje,

organiziranje, objavljivanje i korištenje rodoslovnih podataka. Ukratko, autor daje praktične savjete o svim aspektima procesa istraživanja i izrade rodoslovnog stabla uz pomoć računalnog softvera i interneta.

Premda je riječ o autorima koji nisu iz jezikoslovne ili povijesne struke, njihov uradak zaslužio je pohvalu jer će pomoći mnogim nestručnjacima. Istodobno i stručnjaci će naći zanimljive podatke, posebice u poglavlju o najstarijim prezimenima Pregrade, Donje Stubice, Zaboka, Oroslavlja i Trakošćana u kojem je Mladen Paver dao transkripciju važnoga povijesnog vrela za proučavanje povijesne demografije i antroponimije sjeverne Hrvatske.

Branimir Brgles